

Katılım Kültürünün Gelişiminde Kent Konseylerinin Rolü: Karaman Kent Konseyi Örneği*

Sefa USTA¹,

Erdal BİLGİÇ²

¹ Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, İİBF, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü

² Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, İİBF, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü

Özet

Katılım kültürünün gelişiminde kent konseylerinin önemli bir rol oynadığı tezinden yola çıkarak hazırlanan çalışmada, yönetim kültürü ve katılım kültürünün ele alınması, Karaman Kent Konseyi örneği üzerinden hareketle kent konseyleri ve katılım kültürü arasındaki ilişkinin irdelenmesi ve tartışılması amaçlanmaktadır. Bu amaç doğrultusunda hazırlanan çalışmada, yönetim kültürü, katılım, katılım kültürü, katılımcı demokrasi kavramlarının içeriğinin ne olduğu, kent konseylerinin katılım kültürünün şekillenmesinde ve katılımcı demokrasinin oluşumunda nasıl bir rol oynadığı sorularına cevap aranmakta, bu sorular çerçevesinde Karaman Kent Konseyinin nasıl işlediği tespit edilmeye çalışılmaktadır. Tanımlayıcı bilgilere yer verildiği çalışmanın ilk kısmında, betimleyici araştırma yönteminden faydalanılmıştır. Karaman Kent Konseyinin incelendiği çalışmanın ikinci kısmında ise, Karaman Kent Konseyi Başkanı ile görüşme gerçekleştirilerek nitel araştırma yönteminden, mülakat tekniğinden yararlanılmıştır. Bu yöntemler ışığında hazırlanan çalışmanın ilk iddiası, vatandaşların yönetsel/siyasal karar alma sürecine katılımında kent konseylerinin önemli bir aktör olduğu, fakat "bu oluşumlara vatandaş katılımının istenilen düzeyde olmadığıdır". Tüm kesimlerin sesini duyurabilecekleri ortak bir platform işlevi gören kent konseylerinin, "kentin çözüm bekleyen sorunların tespitinde ve buna yönelik çözüm üretilmesi noktasında etkin işlev görececek yapılar olduğu" çalışmanın bir diğer iddiasıdır.

Anahtar Kelimeler: Yönetim Kültürü, Yerel Katılım, Katılım Kültürü, Katılımcı Demokrasi, Kent Konseyleri

The Role of City Councils in the Development of Participation Culture: Karaman City Council Sample

Abstract

The study has a thesis that city councils have an important role on development of participation culture. This study aims to examine both administration and participation culture and relation between city councils and participation culture in the sample of Karaman City Council. This study wants to answer the questions that what administration culture, participation, participatory democracy and participation culture are. Another question is that what the role of city councils to form participation culture and participatory democracy is and how Karaman City Council works. In the first part of the study that has descriptive information, descriptive research method is used. In the second part of the study that Karaman City Council is examined, qualitative research method is used by interviewing the president of Karaman City Council. The first claim of the study is that city councils have important role about administrative/political decision-making of citizen's participation but participation is not enough as expected. Another claim of the study is city councils -that are common platforms to announce people's voices- are functional about determining and solving problems of city.

Keywords: Administrative Culture, Local Participatory, Participation Culture, Participatory Democracy, City Councils.

* Bu makale 10-11 Nisan 2015 tarihleri arasında Bursa Kent Konseyi tarafından düzenlenen II. Ulusal Kent Konseyleri Sempozyumunda sunulan bildirinin gözden geçirilmiş, genişletilmiş ve güncellenmiş halidir.

1. Giriş

Katılımcı demokrasi anlayışının oluşumunda ve yerel demokrasinin hayata geçirilmesinde önemli bir işlev göreceği düşünülen kent konseyleri, vatandaşların yönetim sürecinde söz sahibi olabilmelerinde etkin olan demokratik katılım mekanizmalarından birisi olarak değerlendirilmektedir. Gönüllülük esasına göre oluşturulmuş olan kent konseylerinin vatandaş ile devlet arasında aracı bir yapı vazifesi göreceği düşünülmektedir.

Kent konseyleri, bünyesinde oluşturduğu çalışma grupları ve meclisler aracılığıyla kentin ve kentte yaşayan insanların sorunlarını dile getirmek noktasında ve sorunlara yönelik fikir alışverişinde bulunarak, çözüm üretme aşamasında önemli bir işlevi yerine getirmektedir. Kent konseyinin oluşumunda, toplumun farklı kesimleri rol oynamaktadır. Bu bağlamda kent konseylerinin, farklı konumlarda görev yapan kesimlerin temsilcilerinin bir araya geldiği bir çatı olarak değerlendirilebilmesi mümkündür.

Kent konseylerinin yerel katılım kültürünün oluşumunda etkin rol oynadığı düşüncesinden hareketle hazırlanan çalışma kapsamında öncelikle yönetim kültürü ve katılım kültürü kavramları ekseninde, katılım ve kültür arasında nasıl bir ilişki olduğu hususu incelenmektedir. Bununla birlikte, Türkiye'de özellikle 2003 sonrası dönemde katılım kültürünün gelişmesinde etkili olan reform girişimleri ve kent konseyleri değerlendirilmektedir. Çalışmada ayrıca kent konseylerinin katılım kültürünün şekillenmesinde oynadığı roller Karaman Kent Konseyi örneği üzerinden ele alınarak irdelenmektedir. Çalışma genel değerlendirme ve sonucun ortaya konulması ile nihayetlendirilmektedir.

2. Yönetim/Siyasete Katılma: Kavramsal Çerçeve

Katılımla ilgili var olan tanımlar incelendiğinde, "katılım bir şeyin parçası olduğunuzu gerçekten hissetmektir" bakışından, daha özel bir görüş olan "katılım kamu politika kararlarını etkilemek amacıyla insanların harcadıkları çabadır" görüşüne kadar çeşitlik gösteren bir bakış açısı genişliğini yansıtmaktadır (Involve, 2005: 16). UNRISD

(United Nations Research Institute for Social Development) tarafından, "kaynaklar ve düzenleyici kurumlar üzerinde daha fazla kontrol sağlamak için şimdiye kadar böyle bir kontrolden dışlanmış olan gruplar ve hareketler tarafından organize olmuş çaba" olarak tanımlanmıştır (Involve, 2005: 16).

Kararların hazırlanması, alınması ve uygulanması süreçlerinden birine, bir kısmına veya tümüne karardan doğrudan ve dolaylı olarak etkilenecek bireylerin katkıda bulunması, katılım olarak ifade edilmektedir. Katılımın üç boyutu bulunmaktadır. Alınan kararlarda oy vererek gerçekleştirilen katılım *sahte katılım*; kararların alınmasında katkıda bulunulmasına karşın üstte yer alan küçük bir grubun son kararı verdiği katılma biçimi olan *kısmi katılım*; kararların oluşumuna eşit düzeyde katkıların olduğu katılım biçimine *tam katılım* denilmektedir (Demir ve Acar, 2005: 232).

Katılım/katılma; toplumsal ve politik kurumlar tarafından alınan kararlardan etkilenen kimselerin, kararların alınması sürecine dahil olması olarak da ifade edilmektedir (Yayla, 2005: 118). Katılma, karar süreci bakımından, "örgütlenmiş ya da örgütlenmemiş yönetilenlerin kamu yönetiminin kararlarına dahil olması olayıdır. Kamu yönetimi ekseninde değerlendirildiğinde, katılma, "iktidar kullanan kurum ve kişilerin aldıkları kararları etkileme amacına yönelik bütün eylemler" ya da "bu iktidar sahibi kurum ve kişilerin alacakları kararların belirlenmesinde, uygulanmasında ve denetlenmesinde yer alma" olarak ifade edilebilir (Çiftçi, 1996: 9-10).

Katılma kavramı, katılım, katılımcılık olarak da ifade edilmektedir. Katılım kavramının, siyasal ve yönetsel olmak üzere iki boyutu bulunmaktadır (Eryılmaz, 2013: 61).

2.1. Siyasal Katılma

Siyasal toplumda, bireylerin yerel ve ulusal düzeyde siyasal yöneticileri seçmeleri ve idarecilerin kendi istek ve menfaatleri doğrultusunda karar almalarını sağlamak amacıyla gösterdikleri her türlü davranış ve eylemi ifade etmek için kullanılan (Dursun, 2006: 230) *siyasal katılma* kavramı, siyasal sistemde karar alıcıların aldıkları veya alacakları kararları etkilemek için toplum üyelerinin giriştikleri faaliyet ve eylemlerin tümünü içermektedir. Siyasal katılma, dar anlamda seçimlere katılımı ifade etmek için; geniş anlamda siyasal karar alma süreçlerine katılımı vurgulamak için kullanılmaktadır (Çukurçayır 2002: 26).

Dar veya geniş anlamda değerlendirilen siyasal katılma, oy verme davranışında bulunarak seçim yoluyla katılımdan, işçi sendikaları, işveren örgütleri gibi baskı çıkar grupları aracılığıyla gerçekleştirilen örgütsel katılım (Demir ve Acar, 2005: 367) ve sivil toplum kuruluşları aracılığıyla gönüllü katılıma kadar geniş bir yelpazede değerlendirilmektedir.

Siyasal katılım, bireylerin içinde buldukları siyasal sistemin karar alma sürecini etkileyebilmek adına örgütsel veya bireysel olarak yaptıkları etkinlikler ve faaliyetler şeklinde tanımlanmaktadır (TÜBA, 2011: 1046).

Siyasal sistem içerisinde, karar alma süreçlerini yönlendirmek, etkilemek, yönetsel/siyasal alanda görev almak amacıyla bireylerin/grupların siyasal etkinliklere katkıda bulunmaları (Demir ve Acar, 2005: 367) şeklinde değerlendirilen siyasal katılımın ortak amacı siyasal otoriteyi etkilemektir. Siyasal katılmayı "...sadece seçimlerde oy

kullanmaktan ibaret sanmak eksik ve yanlış bir anlayış olur. Katılma, basit bir meraktan yoğun bir eyleme kadar uzanan geniş bir tutum ve faaliyet alanını kapsar" (Kapani, 2012:144).

Demokratik sistemin varlığı ve demokrasinin işlevselliği; halkın bilgilendirilmesi, yönetsel şeffaflık, basın ve kitle iletişim araçlarının varlığı gibi hususlar bireylerin karar alma süreçlerine dahil olmasında ve siyasal katılımı etkili olan faktörlerdir (Kalabalık, 2005: 674-679).

2.2. Yönetsel Katılma

Yönetsel katılma şeklinde de ifade edilen yönetime katılma kavramı ise seçim ve seçime ilişkin faaliyetler dışında, kamu hizmetleriyle ilgili temel kararların hazırlanması, olgunlaştırılması, karara dönüştürülmesi ve kararların uygulanması aşamalarına, karardan etkilenenlerin dahil olması ve katkıda bulunması olarak tanımlanmaktadır (Eryılmaz, 2013: 62).

Bireylerin içinde yer aldıkları grupların kararlarına yönelik katkı sunmalarını, bireylerin bilgi alma haklarının olmasını ve bilgi alma haklarını kullanmalarını, kişisel görüşlerini ifade etme iradesi göstermelerini açıklamak için yönetime katılım kavramı kullanılmaktadır (Kalabalık, 2005: 673).

Yönetime katılma, kamu otoritelerinin, örgüt içinden veya örgüt dışından, verilecek kararlardan etkilenmesi, kamu yöneticilerinin alınan kararları uygulaması, uygulama düzeyindeki kişilerin uygulamadaki durumları dikkate alarak önerilerle birlikte yönetime aktarması ve bu şekilde yönetim mekanizmasının işleme olarak da ifade edilmektedir. Yönetsel açıdan yönetime katılma, iktidar yapısının içinde bulunması, kişinin karar verme hiyerarşisi içinde bir yere sahip olması (Denhart, 1972: 93) ve halkın katılma olanaklarını etkin bir biçimde kullanarak yönetimin alacağı kararlarda, yaptıklarında etkili olmaları süreci olarak da değerlendirilmektedir (Çiftçi, 1996: 10). Katılım süreci sayesinde, vatandaşların kamu politikası oluşturma sürecine dahil edilmesi mümkün olmaktadır (Eryılmaz, 2013: 62).

Geri çağırma (recall), halkoyuna başvurulması, kent meclisleri, halk girişimi, vatandaş danışma toplantıları, gönüllü katılım, halk danışma komiteleri, halk bilirkişisi, arabulucu, inisiyatif ve dilekçe hakkı, baskı grupları (Kalabalık, 2005: 681-699), sivil toplum kuruluşları, ombudsman gibi farklı mekanizmalardan yararlanılarak (ülkeden ülkeye farklılık gösterse de) vatandaşların karar alma sürecine ve yönetime katılımı sağlanmaya çalışılmaktadır.

Yukarıda belirtilen açıklamalardan yola çıkılarak, yönetime katılma özetle; kişilerin örgütlü veya örgütsüz olarak kendini etkileyecek veya ilgili oldukları kararlara katılması, düşünce, görüş bildirmesi, oy kullanması, yönetimi denetleme olanağı bulması, kararların uygulanmasında bulunması ile kararların isabetli ve verimli amaçlara yönelmesini sağlaması şeklinde ifade edilebilir.

3. Katılım Kültürü: Kavramsal Çerçeve

Yönetsel ve siyasal katılımın etkin bir şekilde yaşandığı ülkelerde, katılım kültürünün toplumun önemli bir kesimi tarafından kabullenildiği ve benimsendiği ifade edilirken, demokrasi kültürünün kurumsallaştığı toplumlarda, katılımın üst düzeyde gerçekleştiği söylenilebilir. Demokrasinin olmazsa olmaz koşullarından birisi de katılımdır.

Bu bağlamda, katılımcı demokrasi anlayışı, vatandaşların karar alma/verme sürecine katılmalarının ve bunun yaygın hale getirilmesinin önemini vurgulamakta, vatandaşların seçim dışı yollar aracılığıyla, kamusal işlerle ilgili irade beyan etmelerinin gerekliliğinin altını çizmektedir (Dursun, 2006: 191-192). Böylece kamu yararının gerçekleşeceği öngörülmektedir (Gündoğan, 2013:21).

Vatandaşların yönetsel ve siyasal karar alma sürecine dahil olmalarında, ülkede yerleşik olan demokrasi kültürünün yanında, toplumsal, yönetsel ve siyasal kültür de etkili olmaktadır.

3.1. Siyasal, Yönetsel ve Örgütsel Kültür

Kültür, bir halkın yaşam tarzı, adet, gelenek, alışkanlık, zihniyet, davranışları gibi şeyleri kapsayan bir kavramdır (Yayla, 2005: 135). Sosyal yönden kültür "bir toplumda, tarihsel gelişme süreci içinde yaratılan tüm değerler, kurallar, maddesel, tinsel ürünlerle bunların üretimini, kullanılmasını, sonraki kuşaklara iletilmesini sağlayan araçların tümü" (TÜBA, 2011:776) olarak açıklanmaktadır. Duverger (1998: 84), kültürel bir bütünün, her biri düzenli olarak etkileşim halinde olan bir takım modellerden oluşan "alt-bütünlere" ayrılabilmesini öne sürmüştür. Genel özellikler gösteren kültür yaklaşımlarının yanı sıra, farklı alt-kültür oluşumlarının da genel olarak kültür bağlamında ele alınabileceğini ifade etmiştir. Toplumsal kültürle birlikte siyasal ve yönetsel kültürden ve "katılım kültürü"nden bahsedilmesi de mümkündür (Kocaoğlu, 2011: 90).

Peters (2010: 36); kültür değerlerinin, toplumsal, siyasi ve yönetsel olmak üzere üç ayrı düzeyde kamu kurumlarının davranışlarına önemli oranda etkileri olduğunu vurgulamaktadır. Ona göre resmi kurumlarda çalışan bireylerin eylemlerine ve kuruluşun yapı ve yönetim usullerine toplumun genel değer yönelimlerinin büyük etkisi bulunmaktadır.

Bireylerin ve toplumların yaşam biçimini şekillendiren örf, adet, gelenek ve görenek ile tavırlar, inançlar, değerler, alışkanlıklar ve davranışların toplamı geniş anlamda kültür (Demir ve Acar, 2005: 258) daha dar anlamda ise toplumsal kültür olarak adlandırılmaktadır.

Siyasal sistem içerisinde, yerleşik hale gelen davranışlar, tavırlar, bunlara temel oluşturan yaygın bir şekilde paylaşılan, değerler, inançlar ve açıklayıcı sembollerin bütününe ise "siyasal kültür" adı verilmektedir (Demir ve Acar, 2005: 367). Siyasal kültür, "bir toplumun siyasi güç yapısına dayanak oluşturan, bilgiler, kurallar, simgeler ve değerler bütünü olarak tanımlanmaktadır (TÜBA, 2011:1046).

Diğer bir tanıma göre siyasal kültür, bireylerin kimlik ve bağlılıklarının oluşumuna şekil veren, bir millet veya gruplar tarafından tarihsel sürecin sonunda elde edilen siyasal bilgi ve deneyimler şeklinde ifade edilmektedir (Demir ve Acar, 2005: 367).

Yönetim kültürü ise, örgüt içinde uygulanan yönetim türleri ve tarzlarına yansıyan yöneticilerin değerler, inançlar, beklenti ve davranışlar sistemi; çevre ve kamu görevlileri ve kamu yöneticileri tarafından düzenlenen ve örgüt içerisinde bireyler arası ilişkilerde ortaya çıkan değerler, normlar ve tutumların bütünü şeklinde tanımlanmaktadır (Özmen, 2013: 929).

Yönetim kültürü ve bürokratik kültür birbirleriyle ilişkili kavramlardır. "Bürokratik kültür", bürokratların, görev

çevrelerine ilişkin nesnelere, durumlara ve kişilere atıfta bulunarak oluşturdukları anlam örüntüleri şeklinde ifade edilmektedir (Özen, 1996: 9).

Bir organizasyon içinde, birimlerin davranışlarını şekillendiren ve yönlendiren, örgütü diğerlerinden ayırtan anlayış, inanç ve kurallarının tümü şeklinde ifade edilen örgüt kültürü ile yönetim kültürü etkileşim içindedir (Demir ve Acar, 2005: 317). Bir örgütün veya topluluğun etkin bir biçimde çalışabilmesi için önemli bir gereklilik olan örgüt kültürü ile dışa karşı bütünlük ve içsel uyumun sağlanması amaçlanmaktadır (TÜBA; 2011:920).

Örgütün hem iç işleyişini hem de çevresine karşı davranışını açıklamada çözümleme aracı olarak kullanılan örgüt kültürü, örgütte çalışanların davranışlarını biçimlendiren, yönlendiren temel değerler, ideolojiler ve inançları kapsamaktadır. Kararların alınma biçiminden, kullanılan dil, çalışanların itaat şekillerinden girişimcilğe, giyim-kuşam ve davranış şekilleri gibi göstergeler örgüt kültürü içinde değerlendirilmektedir (Bozkurt, Ergun ve Sezen, 1998: 191).

3.2. Yerel Katılım Kültürü

Katılımın, norm, değer, tutum, inanç gibi kültürel öğelerle beslendiği, kendisine özgü bir sosyalleşme süreci neticesinde oluştuğu ortaya çıkmaktadır. Katılım kültürü, hem toplumsal kültürün etkisi altında şekillenmekte, hem de siyasal katılımın ve yönetsel katılımın kültürel yönünden meydana gelmektedir ve her üç kültürel görünümün katılıma ilişkin bir alt-kültürünü oluşturmaktadır. "Katılım kültürü", bir toplum içerisinde, belli bir toplumsallaşma süreci sonucunda, o toplumun üyeleri tarafından oluşturulan, paylaşılan ve gelecek kuşaklara aktarılan; katılıma ilişkin maddi ve manevi her türlü siyasal-yönetsel sembol ve değerler ile davranış, inanç ve varsayımlar bütünüdür (Kocaoğlu, 2011: 112-113).

Yerde katılım kültürünün benimsenmesinin, ulusal düzeyde katılım kültürünün yerleşmesinde önemli bir rol oynayacağı söylenilebilir. Diğer bir ifadeyle ulusal düzeyde vatandaşlar tarafından katılım kültürünün içselleştirilmesi, yerel düzeyde katılımın etkin bir şekilde yaşanması ile mümkün olacaktır.

Katılım kavramının, yerel yönetimlerin demokratikleşmesi ve yerel demokrasinin yerel topluluklarda uygulama alanı bulabilmesi için gerekli bir ön şart olduğu yaygın bir kabuldür. Bunun yanında yerel yönetimlerde katılım araçlarının uygulama bulması, halkın günlük yaşamını etkileyen karar alma süreçlerine doğrudan veya temsilciler aracılığı ile katılması, halkın günlük hayatını önemli ölçüde belirleyen sorunların gündemi belirlediği, tartışılıp karara bağlandığı ve uygulamaya konulduğu küçük ölçekli bir dünya olmasından dolayı daha kolay olmaktadır (Çukurçayır, 2002: 121).

Katılımın en kolay uygulama alanı bulunduğu yerel topluluklarda çeşitli araçlarla katılım meydana gelmektedir. Katılımcı demokrasi anlayışının şekillenmesinde ve katılım kültürünün yerleşik hale gelmesinde farklı uygulama araçlarından yararlanılması mümkündür.

Seçimler, halk oylaması ve doğrudan demokrasiye yönelik uygulamalar, geleneksel katılım biçimleri/araçları olarak ifade edilmektedir. Seçimler günümüzde belirli aralıklarla uygulanmakta ve karar alma sürecinde fiilen görev

alan temsilcilerin seçimine olanak vermektedir. Bunun yanında halk oylaması ve doğrudan demokrasi, maliyetli olduğundan dolayı her türlü kararda bu yolun kullanılması mümkün olamamaktadır. Diğer taraftan bakıldığında, yeni katılım yöntemlerinin, vatandaşların karar alma sürecine dahil olmasında daha etkin rol oynayabileceği söylenilebilir. Yurttaş girişimleri, danışma meclisleri, planlama çemberleri, mahalle kurulları/meclisleri, gelecek atölyeleri, yuvarlak masa toplantıları/forumlar, yerel ombudsman, yerel referandum, kamuoyu yoklamaları, halk toplantıları, meclis toplantılarına katılım, e-demokrasi, proje demokrasisi, internet ve sosyal medya, sivil toplum kuruluşları, yerel gündem 21 ve kent konseyleri gibi (Çukurçayır, 2002: 121-145) yeni katılım araçlarından yararlanılmasının, katılım kültürünün toplum tarafından benimsenmesinde önemli rol oynayacağı vurgulanabilir. Yerel karar alma sürecine katılımın sağlanmasında ve yerel katılım kültürünün yerleşmesinde kent konseylerine önemli görevler düşüğü söylenilebilir.

4. Türkiye’de Katılım Kültürünün Geliştirilmesine Yönelik Girişimler ve Kent Konseyi

1970’li ve 1980’li yıllardan itibaren devletin rolünde değişimler yaşanmaya başlanmış özelleştirme, sivilleşme ve yerelleşme gibi kavramlar ön plana çıkarılmıştır (Dinçer ve Yılmaz, 2003: 27). Dünyada meydana gelen değişim ve dönüşümden Türkiye’de etkilenmiş, 1980 sonrası dönemde 24 Ocak Kararları’nın da etkisiyle, kamuda yasal-yapısal serbestleşme, kamu mal ve hizmetlerindeki sübvansiyonların kaldırılması ve tasarruf politikalarının uygulanması ve özelleştirmeye yönelik çabalar dikkati çekmektedir (Eryılmaz, 2004: 241). Türkiye’de kamu yönetimi alanında asıl değişim 2000 sonrası döneme rastlamaktadır. Bu dönemde, yerelleşme ve demokratikleşme gibi faktörler değişimin tetikleyicileri olmuştur.

4.1. Türkiye’de Kamu Yönetiminde Yeniden Yapılanma Çalışmaları ve Katılım

2003 yılından itibaren gerçekleştirilen yasal ve kurumsal düzenlemelerle, merkeziyetçi yapıdan adem-i merkeziyetçi bir yapıya doğru bir dönüşüm başlamıştır. Geleneksel yönetim anlayışı yerini yeni yönetim anlayışına devretmiştir. Kamu yönetimi ve yerel yönetimler alanında gerçekleştirilen yasal düzenlemelerle birlikte; yerelleşme, katılımcılık, şeffaflık, demokratikleşme, yönetişim, hesap verebilirlik gibi kavramlar ön plana çıkmaya başlamıştır (Eryılmaz, 2003: 12-14; Eryılmaz, 2007: 45-47).

4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu (2003), 5176 sayılı Kamu Görevlileri Etik Kurulu Kurulması Hakkında Kanun (2004), Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri Yönetmeliği (2005) ve 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanunu (2012) ile birlikte kamu yönetimi etik, şeffaflık, hesap verebilirlik, demokrasi ve katılım gibi değerler benimsenmeye ve uygulanmaya başlamıştır.

2003 sonrası dönemde yerel yönetimler alanında gerçekleştirilen reform çalışmalarında katılımcılığa yönelik önemli düzenlemelere yer verilmiştir (Çelik ve Usta, 2012: 439-449):

- Mahalle halkı ile belediye arasında ilişkilerin geliştirilmesinde ve sorunların belediyeye aktarılmasında mahalle yönetimi aracı/köprü rolü görecektir (5393 md. 9).

- Belediye, belde sakinlerinin belediye hizmetleriyle ilgili görüş ve düşüncelerini tespit etmek amacıyla kamuoyu yoklaması ve araştırması yaptırabilecektir (5393 md. 15).
- Herkes, nüfusa kayıtlı olduğu yerin değil, ikamet ettiği yerin hemşerisidir denilerek hemşeri hukuku yeniden düzenlenmiştir. Bu şekilde, hemşerilere, hak (kararlara katılma) ve yükümlülükler (vergi, kurallara uyma) yüklenmiştir (5393, md. 13).
- Meclis toplantılarının halka açık olduğu, alınan kararların kamuoyuna uygun yolla duyurulacağı hususu vurgulanarak, meclis toplantılarına katılma yönelik düzenlemeye gidilmiştir (5393, md.20; 5302, md.12).
- Toplumun farklı kesimlerinin katılımı (STK, özel sektör, üniversiteler, kamu kurum ve kuruluşları) ile ihtisas komisyonlarının oluşturulacağı, komisyon raporlarının aleni olduğu ve raporların halka çeşitli yolla duyurulacağı hususu düzenlenmiştir (5393, md. 24; 5216, md.15; 5302, md. 16).
- Stratejik plan hazırlanması sürecinde toplumun farklı kesimlerinin (paydaş) görüşlerinden yararlanılacaktır (Üniversiteler, STK, Kamu kurumları) (5393, md.41; 5302, md.31).
- Belediyelerin ve İl Özel İdarelerinin, meclis kararları ile denetim ve faaliyet raporlarının halka duyurulması hususu düzenlenmiştir (5393, md.23; 5302, md. 15; 5393, md.54-56; 5302, md. 39).
- Belediyelere, sağlık, eğitim, çevre gibi hizmetlerin sağlanmasında, yaşlılara, kadın ve çocuklara, engellilere, yoksul ve düşkünlere yönelik hizmetlerin yapılmasında beldede dayanışma ve katılımı sağlamak ve gönüllü kişilerin katılımına yönelik programlar uygulamak görevi yüklenmiştir (5393, md. 77).
- Kent yaşamında; hemşerilik bilincinin geliştirilerek, sosyal yardımlaşma ve dayanışma gibi ilkelerin hayata geçirebilmesi adına kent konseylerinin oluşturulması gerektiği hususu düzenlenmiştir (5393, md. 76).

Katılımcı yönetim anlayışının şekillenmesinde ve toplumda katılım kültürünün yerleşik hale gelmesinde, yerel katılım mekanizmalardan kent konseylerinin önemli rol oynayacağı/oyunması gerektiği hususu vurgulanabilir.

4.2. Kent Konseyleri ve Katılım

Kentine sahip çıkma, aktif katılım ve çözümde ortaklık gibi ilkeler ekseninde, kentleri sürdürülebilir geleceğe taşıyan ortaklık modeli olarak tanımlanan kent konseyleri (Emrealp, 2005: 65-66) Türkiye’de 2005 yılında kabul edilen 5393 sayılı Belediye Kanunu’nun 76.maddesine istinaden oluşturulmuştur. Bu kanuna dayanarak 2006 yılında yürürlüğe giren Kent Konseyi yönetmeliğinde (md.4):

"Kent konseyi merkezi yönetimin, yerel yönetimin, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının ve sivil toplumun ortaklık anlayışıyla, hemşerilik hukuku çerçevesinde bulunduğu; kentin kalkınma önceliklerinin, sorunlarının, vizyonlarının sürdürülebilir kalkınma ilkeleri temelinde belirlendiği, tartışıldığı, çözümlerin geliştirildiği ortak aklın ve uzlaşmanın esas olduğu demokratik yapılar

ve yönetim mekanizmaları" olarak tanımlanmıştır.

Türkiye'de bazı belediyelerin bünyesinde kent konseylerinin kurulmasından önce "Yerel Gündem 21 (YG21)" adı altında yapılar oluşturulmuştu. Kent Konseyi yönetmeliğine eklenen geçici bir madde ile (Usta, 2011:206) YG21 Programının uygulandığı yerlerde, kent konseyi veya benzeri adlarla oluşturulmuş yapıların, yönetmelik hükümlerine uygun hale getirileceği (kent konseyine dönüştürüleceği), kent konseyi bulunmayan belediyelerde ise ilk toplantının belediye başkanının çağırısı ile yapılacağı hususu düzenlenmiştir (Yönetmelik, Geçici md.1).

2009 yılında Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe giren düzenlemeyle Kent konseyleri yönetmeliğinde değişikliğe gidilmiştir. Kent Konseylerinin belediye teşkilatı olan yerlerde, mahalli idareler genel seçim sonuçlarını izleyen 3 ay içinde kurulacağı hükmü getirilmiştir. Kent konseyi genel kurulunun ilk toplantısını yapmak üzere belediye başkanının çağırısı ile toplanacağı hususu da hükme bağlanmıştır (Yönetmelik, md. 5).

Yerel düzeyde demokratik katılımın yaygınlaştırılmasını, hemşerilik hukuku ve ortak yaşam bilincinin geliştirilmesini, çok ortaklı ve çok aktörlü yönetim anlayışının benimsenmesini sağlamak; yerellik ilkesi çerçevesinde katılımcılığı, demokrasiyi ve uzlaşma kültürünü geliştirmek; çocukların, gençlerin, kadınların ve engellilerin toplumsal yaşamdaki etkinliklerini arttırmak ve yerel karar alma mekanizmalarında aktif rol almalarını sağlamak (Yönetmelik, md.6) gibi katılım kültürünün geliştirilmesine yönelik kent konseyine önemli görevler yüklenmiştir.

Kent konseyleri toplumun farklı kesimlerinden kişilerin katılımı ile faaliyet göstermektedir. Kent konseyleri, sivil toplum kuruluşları, özel sektör kuruluşları ve kamu kurum kuruluşlarının temsilcilerinden oluşmaktadır. Kent konseyleri bünyesinde meclisler ve çalışma grupları oluşturulmaktadır. Konseyin aldığı kararların tavsiye niteliğinde olmasından dolayı bağlayıcılığı yoktur (Usta, 2011: 214-215). Bu platformda alınacak kararların ve görüşlerin belediye meclisinin ilk toplantısında gündeme alınıp değerlendirileceği, daha sonrasında belediye tarafından kent konseyine bildirilip ve uygun araçlarla kamuoyuna duyurulacağı hususu Kent Konseyi yönetmeliğinde düzenlenmiştir (Yönetmelik, md. 14). Kent konseyleri, katılımcı demokrasinin tabana yayılmasında, katılım kültürünün yerel bazda yerleşik hale gelmesinde önemli işlevleri yerine getirmektedir. Karaman Kent Konseyi de yerel katılımın artırılmasına yönelik işlev ve faaliyetlerde bulunmaktadır.

5. Karaman Kent Konseyi: Katılım Kültürü Eksenli Bir Değerlendirme *

Karaman Kent Konseyi 2009 yılından bu yana faaliyet göstermektedir. 2009-2014 arası dönemde, Kent Konseyi

genellikle örgütlenmeye yönelik faaliyetlerde bulunarak, farklı kurum ve kuruluşlara ziyaretler gerçekleştirerek, birkaç konferans ve etkinlik hayata geçirmiştir. 2012 yılında Kadın Meclisi tarafından kadınlara yönelik konferans verilmiş, 14-15 Mart 2013 tarihlerinde Kent Konseyi Gençlik Meclisi Yürütme Kurulu ve üyelerinden oluşan 30 kişilik grup, Mevlana Kalkınma Ajansının katkılarıyla PCM (Proje Döngüsü Yönetimi) Eğitimi almışlardır.

2014 Mart ayındaki yerel seçimlerden sonra, 27 Haziran 2014 tarihinde gerçekleştirilen kent konseyi genel kurulu sonucunda yeni yönetim seçilmiştir. Bu tarihten itibaren Karaman Kent Konseyi yeni bir yapılanmaya geçmiş ve kent konseyi aktif ve etkin çalışmaya başlamıştır. 23 Eylül 2016 tarihinde, Karaman Kent Konseyi olağan genel kurulu yapılarak yeniden başkan ve yürütme kurulu seçimi gerçekleştirilmiştir.

Kent Konseyi başkanı olarak halen görevde olan Ali Konukseven ile gerçekleştirilen görüşmede, Karaman Kent Konseyi Yürütme Kurulu üyelerinin toplumun farklı kesimlerini temsil edecek şekilde seçildiği ve konseyin partiler üstü konumda olması hususu göz önünde bulundurularak, kentin mikro ölçekte yansımalarına özen gösterildiği vurgusunda bulunulmuştur.

5.1. Kent Konseyinin Oluşumu ve Kurumsal Yapısı

Karaman Kent Konseyi bünyesinde, yürütme kurulu, başkan, genel sekreter, meclisler ve meclis altında faaliyet gösteren çalışma grupları mevcuttur. Ayrıca, Kent Konseyi bünyesinde Ar-Ge ve Projeler Dairesi oluşturulmuştur.

2014 Haziran ayından bu yana aktif faaliyet gösteren Kent Konseyi kurumsallaşmasını tamamlama yolunda önemli adımlar atmıştır. 2016 yılına kadar kendisine ait bir binası bulunmadığı için belediye binasında Kent Konseyine ait bir odada faaliyetlerini yürütürken, 2016 yılının ikinci yarısından itibaren faaliyetlerini, Karaman belediyesinin de desteğiyle oluşturulmuş ayrı bir binada gerçekleştirmektedir. Kent konseyi, belediye bünyesinde çalışanlardan destek almakta, konsey toplantı ve çalışmalarını, Kent Konseyi binasında ve salonlarında gerçekleştirmektedir. Bu düzenlemeler, kurumsallaşma açısından önemli adımlar olarak değerlendirilebilir.

Konseye ait bir web sayfasının bulunması, e-posta, telefon, sosyal medya gibi iletişim kanallarının açık olması ve kent konseyinin ve konsey bünyesinde oluşturulan her bir meclisin logolarının hazırlanmış olması kurumsallaşmanın ve şeffaflığın sağlanması yönünde önemli gelişmelerdir.

Diğer taraftan, Kent Konseyine ve meclislere ait sosyal medya hesapları bulunmakta ve aktif şekilde kullanılmaktadır. Kent Konseyi Başkanlığı ve Kent Konseyi Gençlik Meclisi sosyal medya hesabından aktif paylaşımlarda bulunmaktadır. Sosyal medyanın etkin olarak kullanılmasının şeffaf ve katılımcı yönetim açısından olumlu olarak değerlendirilmesi mümkündür.

Konsey toplantıları halka açıktır. Konsey bünyesinde kurulmuş çalışma grupları ve meclisler toplumun farklı kesimlerinden vatandaşların temsiliyle oluşturulmuştur. Kent Konseyine, şehirde yaşayan vatandaşlar ve ilgi duyan herkes düşünce ve taleplerini ilgili organlar aracılığıyla veya iletişim araçları vasıtasıyla iletme imkanı bulmaktadır. Bu konuda, e-posta, telefon ve sosyal medya aracılığıyla karşılıklı etkileşim sağlanmakta, bireyler bu şekilde katılım göstermektedir.

* Çalışmanın bu bölümünün oluşturulmasında Kent Konseyi Başkanı Ali Konukseven ile gerçekleştirilen görüşme ve Karaman Kent Konseyi'nden elde edilen bilgilerden yararlanılmıştır. Ayrıca, Karaman Kent Konseyi web sayfası (www.karamankentkonseyi.org) ve sosyal medya (@karamankentkonseyi; @krmnkentkonseyi) hesaplarının irdelenmesi sonucu elde edilen bilgiler de kullanılmıştır.

"Ortak Payda" karaman sloganı çerçevesinde, Kent Konseyi'nin web sayfasında "Bir Fikrim Var" linkine yer verilmesi katılım kültürünün gelişmesinde ve yayılmasında önemli bir adımdır (www.karamankentkonseyi.org).

Kent konseyinin bünyesinde oluşturulan meclisler, çalışma grupları ve konseyin üye sayısında sürekli bir artış gerçekleşmiş olması, yerel katılımın artırılmasında ve katılım kültürünün şekillenmesinde kent konseyinin etkin olduğunun göstergesi sayılabilir.

Karaman Kent Konseyi yürütme kurulu, Karaman ilinde faaliyet gösteren kamu kurum ve kuruluşları, sivil toplum kuruluşları, özel sektör kuruluşları ve üniversite temsilcilerinden oluşmaktadır. Toplumun farklı kesimlerinin ortak bir çatı çerçevesinde konsey bünyesinde temsil edilmesi, yönetsel/siyasal katılımın düzeyinin yüksek olduğunun göstergesi sayılabilir.

Karaman Kent Konseyi bünyesinde Eğitim Kültür ve Sanat Çalışma Grubu; Turizm, Markalaşma ve Tanıtım Çalışma Grubu; Gençlik ve Spor Çalışma Grubu; Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Çalışma Grubu; Sanayi ve Ticaret Çalışma Grubu; Sağlık Çalışma Grubu; Çevre ve Altyapı Çalışma Grubu; İmar Planlama ve Şehircilik Çalışma Grubu; Tarım ve Hayvancılık Çalışma Grubu; Emekliler Çalışma Grubu ve Tüketici Haklarını Koruma Çalışma Grubu olmak üzere 11 çalışma grubu oluşturulmuştur.

Bu çalışma grupları vasıtasıyla vatandaşları bilgilendirme seminer ve toplantıları gerçekleştirilmektedir. 2014 yılı Aralık ayında, Kent Konseyi Tüketici Haklarını Koruma Çalışma Grubu "Tüketici Haklarının Korunması" adıyla eğitim semineri gerçekleştirilmiştir. 2015 Ocak ayında "Sağlıklı Beslenme" konferansı düzenlenmiştir. Bununla birlikte, Kent konseyi tarafından 2014 ve 2015 yıllarında aile içi iletişim, çalışma hayatı, kişisel gelişim gibi konularda Mümine Hatun Kültür Merkezinde on iki ayrı seminer gerçekleştirilmiştir.

Yukarıda sayılan çalışma gruplarının yanı sıra konsey bünyesinde Kadın, Engelli, Gençlik, Çocuk, Spor, Bilinçli Tüketici, Tarım, Çevre ve Sağlık Meclisleri olmak üzere sekiz meclis ve bu meclisler bünyesinde alt çalışma grupları oluşturulmuştur. Konsey bünyesinde farklı meclislerin kurulmuş olması ve bu meclislere toplumun farklı kesimlerinin dahil olması, katılım kültürünün yerleşik hale gelmesinde önemli bir husustur.

5.2. Kent Konseyinin İşleyişi ve Faaliyetleri

Kent konseyi çalışma grupları ve meclislerinde görüşülen hususlar, Kent Konseyi Yürütme Kurulu'na dikkate alınıp karara bağlanmakta, Belediye Kanunu ve Kent Konseyi Yönetmeliği'nde düzenlenen hususlar dikkate alınarak Belediye Meclisine sunulmakta ve bu kararlar ilk meclis toplantısında görüşülmektedir. Karaman Belediyesinin Kent Konseyi ile sürekli etkileşimde içinde çalışıyor olduğu göz önünde tutulduğunda, bu etkileşimin kararların mecliste dikkate alınmasına katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Kent konseyi, kentte faaliyet gösteren kurum ve kuruluşlarla etkileşim içinde hareket etmekte ve Valilik, Belediye, Üniversite, sivil toplum kuruluşları işbirliği içinde faaliyetler yürütmektedir. Belediye Başkanı, Konsey toplantılarına genellikle katılmaktadır. Bunun dışında milletvekilleri ve Karaman Valisi de belli aralıklara Konsey toplantılarına iştirak etmektedir. Karaman Kent Konseyi ile

Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi (KMÜ) ile de etkileşim içerisinde. Üniversiteden akademik ve idari personel, hem yürütme kurulunda hem de meclis ve çalışma gruplarında temsilci olarak yer almaktadır. Bu durum, kent konseylerinde temsil ve katılım yönünden olumlu bir husus olarak değerlendirilebilir.

Konseyin kendine ait bütçesi bulunmamaktadır. Buna karşın, kent konseyi yönetmeliğinde "belediyeler kent konseylerine, bütçelerinde ödenek ayırmak suretiyle aynı ve nakdi yardım yapar ve destek sağlar" hükmü bulunmaktadır (Yönetmelik, md. 16). Belediye'nin desteği kent konseyinin başarısı ve etkinliği açısından önemli bir husustur. Karaman Belediyesi bu konuda yürütülen projelerde ve gerçekleştirilen etkinliklere önemli destekler vermekte ve çoğunlukla Konseyin projelerine aktif katılım göstermektedir.

Karaman Kent Konseyi kurumsallaşma yönünde önemli adımlar atarak, Ar-Ge Proje Daire Başkanlığı ve farklı çalışma grupları oluşturmuş, vatandaşların, toplumsal sorunlara yönelik farkındalığını artırarak, muhtarlarla etkileşim içinde faaliyet göstererek katılım kültürünün gelişiminde etkili rol oynamaya başlamıştır.

Kent Konseyi tarafından, Mümine Hatun Kültür Merkezinde haftanın bir günü ücretsiz danışma ve avukatlık hizmeti verilmiştir. Daha sonra Konsey kendi binasında hizmet vermeye başladıktan sonra, haftanın üç günü aile içi sorunlar ve iletişim problemlerine yönelik aile danışmanlığı hizmeti verilmeye başlanmıştır. Evlenecek çiftlere destek vermek adına proje üretilerek evlilik desteği (düğün salonu, yemek gibi) yönünde Konsey aracı rol üstlenmiştir. İhtiyaç sahibi ailelere ve çocuklara yönelik destek sağlanması konusunda köprü vazifesinde bulunularak gıda, elbise, kırtasiye, oyuncak desteğinde bulunulmuştur. Mülteci Çalışma Grubu aracılığıyla, Karaman'da yaşayan sığınmacılara/mültecilere yönelik kente uyum sağlayabilmeleri adına Türkçe dil kursları düzenlenmiş ve kursların sonrasında mültecilere eğitim sertifikaları verilmiştir (www.karamankentkonseyi.org, 2016).

Nisan 2016'da Kent Konseyi Koordinatörlüğünde "Parçalanmış Ailelere Yönelik Destek" projesi hazırlanarak, proje kapsamında parçalanmış ailelerin çocuklarının yaşadığı sorunlar, eğitim gören öğrencilerin iletişim sorunlarının tartışıldığı bir çalıştay gerçekleştirilmiştir. Projeye destek sağlayabilmek adına Konsey bünyesinde, Din Görevlileri Çalışma Grubu oluşturularak (www.karamankentkonseyi.org, 2016) bu tür ailelerin sorunları çok boyutlu olarak ele alınmaya çalışılmıştır.

Kent Konseyi ayrıca, sosyal sorumluluk bilinci ekseninde çalışmalar da yürütmektedir. Konsey, kentte yaşayan vatandaşların okuma alışkanlıklarının gelişmesi adına "Herkes okusun" sloganıyla her durakta bir kitaplık projesi geliştirerek, kütüphane durakların oluşturulmasına, çocuklara kitap okuma alışkanlığı oluşturabilmek adına "Gezi Kütüphanesi" kurulmasına öncülük etmiştir. Bunun yanında, kültürel faaliyetlere destek olarak Kent Konseyi tiyatro ekibi oluşturulmuştur (www.karamankentkonseyi.org, 2016).

Bu etkinliklerin yanında, Kent Konseyi bünyesinde oluşturulan her meclis ve çalışma grubunda kentlin toplumsal sorunları tartışılmakta ve sorunların çözümüne yönelik öneriler üretilmektedir.

5.2.1. Kadın Meclisi İşlev ve Faaliyetleri

Kadın meclisinin oluşturulmasında şehirde faaliyet gösteren farklı sivil toplum kuruluşlarının temsilcilerine yer verilmiştir. 2014 yılından itibaren aktif etkinlikler gerçekleştiren Kadın Meclisi, toplumun farklı kesimlerinin bulunduğu bir yapı olarak işlev görmektedir, kentin idarecilerinin eşleri kadın meclisi çalışmalarına aktif katılarak yürütülen çalışma ve kampanyalara destek vermektedir.

Kadın Meclisi'nin, Karaman'da yaşayan kadınlar arasında ayırım gözetmeden, kadınların hak ve hukuklarının korunması, kentlilik bilincinin artırılması ve kadınların toplumsal yaşama katılımını sağlayacak projelerin ve işbirliklerinin geliştirilmesi ile karar alma mekanizmalarında aktif rol almalarının sağlanması amaçlanmaktadır. Kadın meclisi aracılığıyla, kadınların toplumsal yaşamın birçok alanında söz sahibi olmaları hedeflenmektedir. Bununla birlikte, kent ve kadın sorunları konusunda vatandaşların bilinçlendirilmesi ve politikalar oluşturulması, kadınların projeye üretme noktasında aktif rol almalarına yönelik amaçlar ortaya konulmuştur. Kadınların araştırma, üretme ve girişimci bireyler olmalarını desteklemek ve bireysel inisiyatiflerini geliştirmek adına faaliyetler yürüten Karaman Kent Konseyi Kadın Meclisi kadınların kentsel yaşama katılımlarını sağlamayı amaçlamaktadır (www.karamankentkonseyi.org, 2016).

Kadın Meclisi, başkan, meclis sekreteri, yürütme kurulu ve çalışma grupları ve üyelerinden oluşmaktadır. Kadın Meclisi bünyesinde; Evlilik Hazırlık Çalışma Grubu, Sorunlu Evlilik Çalışma Grubu, Boşanma Çalışma Grubu, Çocuk Çalışma Grubu, Kadın Kimliğinin Geliştirilmesi Çalışma Grubu, Sanayide Çalışan İşçi Kadınlar Çalışma Grubu, Çalışan Kadınlar Çalışma Grubu, Öğrencilere Yardım Çalışma Grubu ve Temizlik Çalışma Grubu olmak üzere 9 ayrı alt çalışma grubu oluşturulmuştur (www.karamankentkonseyi.org, 2016).

Kadın Meclisi aracılığıyla, 2014 yılında Mümine Hatun Kültür Merkezinde "Evliliği Tehdit Eden Sorunlar ve Çözüm Yolları" konulu panel düzenlenmiştir. 2014 ve 2015 yıllarında ise iki ayrı ilköğretim okulunda "Kadın Kimliğini Geliştirme" ve "Kadın Kimliğini Geliştirme ve Aile İçi İletişim" konulu iki söyleşi gerçekleştirilmiştir. Bununla birlikte, "Kadınlar Soruyor" adlı bir panel düzenlenmiştir. Kadın Meclisi, kadın mahkumlara yönelik, kişisel gelişim eğitimi, aile içi iletişim, aile içi şiddet gibi konularda konusunda uzman kişiler aracılığıyla etkinlikler gerçekleştirilmesinde öncülük etmiştir (www.karamankentkonseyi.org, 2016).

Kent Konseyi Kadın Meclisi'nin öncülüğünde "Koç Aile Projesi" hayata geçirilerek, yetim ve parçalanmış ailelerin çocuklarının ruhsal gelişimi, sağlıklı ve başarılı şekilde topluma uyumu noktasında, kentin diğer aktörleri ile işbirliği içinde öğrencilerin sorunlarının çözümüne yönelik önemli bir adım atılmıştır. Kadın Meclisi ayrıca, diğer kurum ve kuruluşlarla işbirliği içinde "Temiz Karaman Sağlıklı Nesiller Projesi" gerçekleştirmiştir. Proje çerçevesinde, okul ziyaretleri gerçekleştirilerek öğrencilere yönelik bilgilendirmede bulunulmuş, öğrencileri teşvik amaçlı yarışmalar düzenlenmiş, çevreci okullar belirlenmiştir. Proje, çevre temalı billboard, afiş ve broşürlerle desteklenmiştir(www.karamankentkonseyi.org, 2016). Proje

ile öğrencilerin ve vatandaşların çevre bilinci konusundaki farkındalığı artırılmaya çalışılmıştır.

5.2.2. Engelli Meclisi İşlev ve Faaliyetleri

Engelli meclisinin oluşumunda, kentte faaliyet gösteren engelli derneklerinin ve rehabilitasyon merkezlerinin görüşlerinden yararlanılmış ve meclisin oluşumunda engelli sorunların çözümüne yönelik katkı sağlayacak toplumun farklı kesimlerinden üyeler görev almıştır.

Engelli Meclisinin temel amacı, Karaman ilinde yaşayan engelli bireylerin sorunlarıyla ilgilenmek ve bu sorunlara çözüm üreterek, engellilerin yaşamlarını kolaylaştırmak olarak belirlenmiştir. Bununla birlikte, engellilerin toplumsal yaşam içinde daha fazla yer almalarının ve engellilerin kentin bilimsel, kültürel, teknolojik, sosyal etkinliklerde rol almalarının sağlanması amaçlanmaktadır. Bu amaç doğrultusunda engellilere yönelik ayrımcılığa karşı durarak toplumsal alanda engellilerin tam ve etkin katılımının gerçekleştirilmesi hedeflenmektedir (www.karamankentkonseyi.org, 2016).

Engelli Meclisi, başkan, meclis sekreteri, yürütme kurulu ve çalışma grupları ve üyelerinden oluşmaktadır. Engelli Meclisi bünyesinde, Fiziki Çevre Düzenleme Çalışma Grubu; Sosyal ve Kültürel Çalışma Grubu; İletişim ve Teknik Destek Çalışma Grubu; Proje Çalışma Grubu; Engellilere İş İmkanı Oluşturma Çalışma Grubu; Engelli Farkındalığı Oluşturma Çalışma Grubu; Engellilerin Hukuki Haklarını Araştırma ve Artırma Çalışma Grubu; Engelli Eğitim ve Onlara Beceri Kazandırma Çalışma Grubu; Engelli Ailelerini Destekleme Çalışma Grubu ve Engelli Veri Bankası Oluşturma Çalışma Grubu olmak üzere 10 alt çalışma grubu oluşturulmuştur (www.karamankentkonseyi.org, 2016).

Engelli Meclisi ve Kent Konseyi, Karaman Belediyesi ile işbirliği içinde hareket ederek, 2014 yılında şehir merkezinde bir parkta, engelli vatandaşların bir araya gelebileceği bir mekan oluşturulmuş, ayrıca engelli vatandaşlara yönelik Konya şehir gezisi düzenlenmiştir.

Bununla birlikte, Kent Konseyi ve Engelli Meclisi, Karaman il ve ilçelerinde yatağa bağımlı hastalara, hasta yatağı ve tekerlekli sandalye imkanı sağlamıştır. 3 Aralık 2014 tarihinde Dünya Engelliler Günü nedeniyle Kent Konseyi Engelliler Meclisi tarafından düzenlenen Karaman merkezde ve ilçelerinde bulunan tüm okullardaki öğrencilerin katıldığı "Engellileri Anlamak" adlı kompozisyon yarışması düzenlenmiştir. Engelli Meclisi ve Kent Konseyi işbirliği ile şehir ve üniversitede 3 ayrı salonda dönemin milletvekili Lokman Ayva'nın katıldığı konferans düzenlenmiştir. Bu etkinlikler ile birlikte, Engelli Meclisi, Valilik, Belediye, Milli Eğitim Müdürlüğü, Rehberlik Araştırma Merkezi gibi kurum ve kuruluşlarla işbirliği gerçekleştirilerek engelli vatandaşların sorunlarının çözümü ile ilgilenilerek, eğitim gören engellilere yönelik ziyaretler gerçekleştirilmiştir (www.karamankentkonseyi.org, 2016).

5.2.3. Gençlik Meclisi İşlev ve Faaliyetleri

Karaman Kent Konseyinin en çok önem verdiği meclislerden birisi de gençlik meclisidir. Üniversite öğrencileri, gençlik meclisine aktif katılımında bulunarak hem toplumsal sorunlara hem şehrin sorunlarına, hem de üniversitenin ve gençliğin sorunlarına çözüm önerileri sunma adına çabalarda bulunmaktadır.

Gençlik Meclisinin temel amacı, gençlerin şehrin sorunlarına yönelik karar verme sürecine katılımlarını sağlama, gençleri sorunun bir parçası olmaktan çıkarıp çözümün ortağı haline getirme, kendi hak ve sorumlulukları konusunda bilinçlendirmektir (www.karamankentkonseyi.org, 2016).

Gençlik Meclisi, başkan, meclis sekreteri, yürütme kurulu ve çalışma grupları ve üyelerinden oluşmaktadır. Gençlik Meclisi bünyesinde de alt çalışma grupları oluşturulmuştur. Spor ve Sağlıklı Yaşam Çalışma Grubu; Bilişim Çalışma Grubu; Eğitim ve Sosyal Etkinlik Çalışma Grubu; Proje ve AR-GE Çalışma Grubu, Kültürel Etkileşim Çalışma Grubu; Doğal Yaşam ve Çevre Çalışma Grubu; Basın Yayın ve Sosyal Medya Çalışma Grubu; Genç Anayasa Çalışma Grubu ve Organizasyon Çalışma Grubu olmak üzere 9 alt çalışma grubu mevcuttur (www.karamankentkonseyi.org, 2016).

2014 Aralık ayında Kent Konseyi Gençlik Meclisinin bir etkinliği olarak gençlere ve halka yönelik "Her Genç Bir Hazinedir" adıyla şehir ve üniversitede 4 ayrı salonda konferans düzenlenmiştir. Bununla birlikte, 2015 yılında, Kent Konseyi Gençlik Meclisi, Habitat Kalkınma Derneği ve Karaman Gençlik İnisyatifi Topluluğu işbirliğiyle seçilme yaşının 18'e düşürülmesini talep eden ve gençlerin sadece seçmen olarak değil karar verici olarak da görülmesini isteyen "Seçilmek İstiyorum" kampanyası başlatılmıştır[†]. Buna yönelik olarak Karaman siyasi parti aday adaylarının da katıldığı bir etkinlik gerçekleştirilmiştir. 2015 yılı içerisinde, Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesinde Kent Konseyi Gençlik Meclisi, Ulusal Gençlik Parlamentosu ve Karaman Gençlik İnisyatifi Topluluğu işbirliğiyle "Sosyal Medya Okur Yazarlığı Eğitimi" düzenlenmiş ve katılımcılara belge verilmiştir. Aynı yıl içerisinde, Kent Konseyi Gençlik Meclisi, Ulusal Gençlik Parlamentosunda Karaman'ı temsil ederek, Karaman'daki gençlik çalışmaları ve yürütülen projeler hakkında bilgi alışverişinde bulunulmuştur. 2016 yılında, üniversite öğrencilerine yönelik, Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi'nde "Gençler Soruyor" adlı bir söyleşi gerçekleştirilerek, Karaman Belediye Başkanına öğrencilerle buluşma imkanı sağlanmıştır (www.karamankentkonseyi.org, 2016). Bu tür etkinliklerle, kent/bölgenin/ülkenin sorunlarına yönelik gençlerin farkındalıkları artırılarak, sorunlara çözüm noktasında katkı sağlamları ve gençlerin karar verme sürecine katılmalarının teşvik edilmesinin hedeflendiği söylenilebilir.

5.2.4. Diğer Meclisler

Yukarıda adı geçen meclisler dışında, Karaman Kent Konseyi bünyesinde, Çocuk Meclisi, Spor Meclisi, Bilinçli Tüketici Meclisi, Çevre ve Sağlık Meclisi ile Tarım Meclisi diğer oluşturulan meclislerdir.

Çocuk meclisinin kuruluş amacı, çocukların yerel yönetimlere aktif katılımlarını, kendileriyle ilgili sorunların çözümü aşamasında rol almalarını sağlamaktır. Dayanışma ve paylaşım ekseninde, çocukların problemlerinin konuşularak, farkındalık elde etme yönünde çaba harcanması

amaçlanmaktadır. Çocuk Meclisi'nde 7 ayrı alt çalışma grubu oluşturulmuştur (www.karamankentkonseyi.org, 2016).

Kentte yaşayan ve farklı sportif kollardan üyelerin katılımı ile Spor Meclisi hayata geçirilmiştir. Karaman Kent Konseyi Spor Meclisi, Karaman ilinde spor ve spor çalışmalarına yönelik vatandaşların katılımının yaygınlaştırılmasının sağlanması amacıyla oluşturulmuştur. Karaman'da sportif aktiviteleri geliştirerek, spora aktif katılımı teşvik ederek, kent kaynaklarının ve çevre değerlerinin sportif anlamda etkili, verimli ve adil kullanımına katkıda bulunmak amaçlanmaktadır. Spor Meclisi bünyesinde, dört ayrı çalışma grubu oluşturulmuştur. Kent Konseyi Spor Meclisi öncülüğünde, "Kalbin İçin Pedal Çevir" etkinliği ve "Sokak Basketbolu" turnuvası düzenlenmiştir (www.karamankentkonseyi.org, 2016).

Karaman ilinin tarım alanında yaşadığı sorunların tespiti ve sorunların çözümüne yönelik çalışmaların yapılmasının amaçlandığı Tarım Meclisi bünyesinde altı ayrı çalışma grubu oluşturulmuştur. Tarım Meclisi öncülüğünde, "Ulusal Kalkınma İçin Kırsal Kalkınma" konulu etkinlik gerçekleştirilmiştir (www.karamankentkonseyi.org, 2016).

Bilinçli Tüketici Meclisi'nin kuruluş amacı ise tüketicilerin haklarının ülke genelinde yerleştirilmesini ve yaygınlaştırılmasını sağlayıp, tüketicinin korunması ve mağduriyetinin giderilmesi konusunda çalışmalar yapmak ve yürütmektir. Bilinçli Tüketici Meclisi öncülüğünde, bilinçli tüketici, tüketici hakları konusunda, kentte yaşayan vatandaşlara, esnafa, ev hanımlarına ve öğrencilere yönelik şehir merkezinde, mahallelerde ve okullarda bir dizi etkinlikler düzenlenmiştir. Tüketim bilincinin oluşmasına katkıda bulunma ve takipçisi olma hedefiyle (www.karamankentkonseyi.org, 2016) oluşturulan meclis, faaliyetlerini artırırca tüketici bilincine yönelik farkındalığın ve kentlilik bilincinin sağlanmasında etkili bir mekanizma olarak işlev göreceği iddia edilebilir.

6. Sonuç ve Değerlendirme

Kent konseyleri aracılığıyla, katılımcı ve şeffaf yönetim anlayışının yerleşmesi ve uygulamaya yansımaları, katılım kültürünün artırılmasının amaçlandığı söylenilebilir. Kentte tüm aktörlerin katılımının sağlandığı bir platform işlevi gören kent konseylerinin, toplumun farklı kesimlerinin görüşlerini dile getirebildiği ortak bir çatı işlevi göreceği de vurgulanabilir.

Çalışmanın ilk iddiası, vatandaşların yönetsel/siyasal karar alma sürecine katılımında kent konseylerinin önemli bir aktör olduğu, fakat "bu oluşumlara vatandaş katılımının istenilen düzeyde olmadığıdır". Karaman Kent Konseyi incelendiğinde, konseye katılımın yüksek düzeyde olduğu, fakat katılımcıların izleyici boyutta kaldığı, katılımın etkinlik ve faaliyetlere istenildiği ölçüde yansımada dikkati çekmektedir. Karaman Kent Konseyi'nin 2009 yılında kurulduğu ve 2014 Haziran sonrası dönemde aktif faaliyetlere başladığı göz önünde tutulursa atılan adımlar ve çabaların önemli olduğu değerlendirilmesinde bulunulabilir.

Türkiye'deki örnekleri üzerinden hareketle kent konseylerinin; sivil toplum kuruluşlarının, kamu ve özel sektör kesiminin temsilcilerinin birlikte temsil edildiği ve farklı aktörler arasında ortak işbirliğinin sağlanabildiği yapılar olduğu söylenilebilir. Tüm kesimlerin sesini duyurabilecekleri ortak bir platform işlevi gören kent konseyleri, kent çözüm bekleyen sorunlarının tespitinde ve

[†] Bu taleplerin dikkate alınarak, Anayasa değişikliği paketine alınması ve seçilme yaşının 18'e indirilmesine yönelik anayasa değişikliği önerisi getirilmesi gençlerin karar verme sürecine katılımları ve katılım kültürünün gelişimine yönelik önemli bir gelişme olarak değerlendirilebilir.

buna yönelik çözüm üretilmesi noktasında etkin olarak işlev görecektir. Kent Konseyi'nden elde edilen bilgiler dikkate alındığında, yeni bir oluşum olmasına rağmen, şehrin sorunlarına yönelik çözüm üretilmesi noktasında kent konseyinin önemli bir işlevi yerine getirdiği ifade edilebilir.

Kent konseylerine katılımın yanında işlevselliği de önemli bir husustur. Konseyde alınan kararların ilk belediye meclis toplantısında görüşülüyor olması önemlidir fakat konseyde alınan kararların ne kadarının meclis tarafından dikkate alındığı cevabı aranan sorulardandır. Bu konuda, Belediye ile sürekli etkileşim halinde faaliyet yürüten Karaman Kent Konseyi'nin almış olduğu kararların, Belediye tarafından önemsendiği ve dikkate alındığı gerçekleştirilen görüşmelerde de vurgulanmıştır.

Karaman Kent Konseyi'nin şehrin sorunlarının çözümüne yönelik ortak aklın oluşmasına yönelik çabaları, farklı meclis ve çalışma gruplarını hayata geçirerek etkinlikler gerçekleştirilmesi dikkate değerdir. Özellikle 2014 sonrası faaliyetleri dikkate alındığında konseyin etkinliği konusunda başarılı olma yolunda önemli adımlar attığı görülmektedir. 2016 yılı itibarıyla, Karaman Kent Konseyi'nin, kendisine ait hizmet binasında faaliyetlerini yürütmeye devam ediyor olması, kent konseyi binasında meclislerin çalışabileceği odaların varlığı, konseyin web sayfasının ve sosyal medyanın aktif olarak kullanılması ve sürekli güncel tutulması, Kent Konseyi'nin kurumsallaşma yolunda attığı önemli adımlar olarak değerlendirilebilir.

Diğer taraftan konsey bünyesinde oluşturulan meclis ve çalışma gruplarına üyelik yoluyla katılım ve bu oluşumlar aracılığıyla kent konseylerinin faaliyet göstermesi katılım kültürünün artırılmasına yönelik önemli çabalar. Kent konseylerinin, belediye meclis kararlarını etkilemesi ve kentin sorunlarına bu şekilde çözüm üretilmesi noktasında köprü vazifesi görmesi, kent konseylerinin hem etkinliğini hem de işlevselliğini artıracaktır. Bu husus Karaman Kent Konseyi için de geçerlidir.

Çalışma sonucunda, Karaman ilinde yerel katılım kültürünün geliştirilebilmesi ve Karaman Kent Konseyinin işlevselliğini artırabilmek adına neler yapılabileceğine yönelik bazı öneriler ortaya konulmuştur.

Kentteki kurum ve kuruluşlarla sürekli etkileşim halinde olunması katılımı daha da artıracaktır. Bu bağlamda, Karaman Kent Konseyi, valilik, belediye, üniversite, sivil toplum kuruluşları ve özel sektör kuruluşları gibi toplumun farklı aktörleri ile birlikte hareket ederek etkinlik ve faaliyetler yürütülmesi ile katılım kültürü artırılabilir.

Karaman Kent Konseyinin, belediye ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarına, kendi görev alanlarıyla ilgili danışmanlık ve tamamlayıcı hizmet sunmak işlevini yürütmesi önemli bir gerekliliktir. Bu cümleden hareketle, Karaman Kent Konseyinin, belediyenin üreteceği politikalara yön verme ve katkı sağlama işlevi görmesinin önemi vurgulanabilir.

Bunun yanında, kamu kurum ve kuruluşları (Karaman Belediyesi, Karaman İl Özel İdaresi, Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi) stratejik planlama hazırlık sürecinde Karaman Kent Konseyinin görüş ve önerilerinden yararlanmalıdır. Diğer taraftan, Karaman Kent Konseyi, özellikle kente vizyon kazandırma, marka kent olma gibi

şehri ilgilendiren önemli konularda öncü veya paydaş olarak proje üretmelidir.

Yerel hizmetlere gönüllü katılımın sağlanması, yerel katılım kültürünün gelişimine imkan sağlayacaktır. Yerel Gündem 21 tecrübesine sahip kent konseyleri ile etkileşim içinde hareket edilerek, tecrübelerinden yararlanılması ve birlikte projeler ve etkinlikler gerçekleştirilmesi; Türkiye Kent Konseyleri Birliği'ne aktif katılım sağlanması bu açıdan önem arz etmektedir.

Çocukların, gençlerin, kadınların, engellilerin karar alma süreçlerine dahil edilebilmesi adına Konsey bünyesinde oluşturulmuş meclisler daha aktif rol oynamalı, katılım kültürünü geliştirilmesi adına etkinlik ve faaliyetlerini düzenlemelidir.

Sonuç olarak, yerel, bölgesel, ulusal ve uluslararası paydaşlarla işbirliği içinde projeler üretilmesi Karaman kent konseyinin, etkinliğini ve işlevselliğini artırırken, mali yapısını da güçlendirecektir. Bununla birlikte, kurumsallaşma yönünde atılan adımların daha da hızlandırılması; yazılı/görsel basımının ve sosyal medyanın daha etkin kullanılması, Karaman Kent Konseyinin işlevselliğini artıracaktır. Etkin ve işlevsel bir kent konseyi, Karaman özelinden hareketle, katılım kültürünün gelişimine yönelik önemli katkılar sağlayacaktır.

Kaynaklar

- Bozkurt, Ömer, Ergun, Turgay Ve Sezen, Seriy (1998), Kamu Yönetimi Sözlüğü, Todaie Yayınları, Ankara.
- Çelik, Fikret Ve Sefa Usta (2012), "Demokrasi Teorisi Çerçevesinde Katılım Perspektifinden Türkiye'de Yerleşme Çabalarının Değerlendirilmesi", (Ed. Özgür Önder Ve Fatih Kırışık), Kamu Yönetiminde Ve Siyaset Biliminde Karar Verme, Orion Kitabevi, Ankara.
- Çiftçi, Oya (1996), "Temsil, Katılma Ve Yerel Demokrasi", Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi, Cilt: 5, Sayı: 6.
- Çukurçayır M. Akif (2002), Siyasal Katılma Ve Yerel Demokrasi, Çizgi Kitabevi, Konya.
- Demir, Ömer Ve Acar, Mustafa (2005), Sosyal Bilimler Sözlüğü, Adres Yayınları, Ankara.
- Denhart, Robert (1972), Yabancılaşma Ve Katılma Sorunu, (Çev. Emine Örs), Amme İdaresi Dergisi, Cilt: 5, Sayı: 2.
- Diñçer, Ömer Ve Cevdet Yılmaz (2003), Değişimin Yönetimi Ve Yönetimde Değişim, Kamu Yönetiminde Yeniden Yapılanma-I, Ankara.
- Dursun, Davut (2006), Siyaset Bilimi, Beta Yayınevi, İstanbul.
- Duverger, Maurice (1998), Siyaset Sosyolojisi, (Çev., Şirin Tekeli), Varlık Yayınları, İstanbul.
- Emrealp, Sadun (2005), Türkiye'de Yerel Gündem 21 Programı-Yerel Gündem 21 Uygulamalarına Yönelik Kolaylaştırıcı Bilgiler El Kitabı, Iula-Emme Yayını, İstanbul.
- Eryılmaz, Bilal (2003), "Kamu Yönetiminde Yeniden Yapılanma Perspektifi Ve Stratejisi", İdarecinin Sesi Dergisi, C:15, S:100.
- Eryılmaz, Bilal (2004), Bürokrasi Ve Siyaset Bürokratik Devletten Etkin Yönetime, Alfa Yayınevi, İstanbul.
- Eryılmaz, Bilal (2007), "Bürokrasi Merkezli Değil, Vatandaş Merkezli Bir Yapılanma", Çerçeve Dergisi, Y:15, S:44.

- Eryılmaz, Bilal (2013), Kamu Yönetimi, Umuttepe Yayınları, Kocaeli.
- Gündoğan, Ertuğrul (2013), Yönetişim: Kavram, Kuram Ve Boyutlar, (Ed. M.Akif Çukurçayır Ve H.Tuğba Eroğlu), Yönetişim, Çizgi Kitabevi, Konya.
- Involve (2005), İnsanlar Ve Katılım (Çev. Emre Demir), London, [Http://www.Sp.Gov.Tr/Upload/Sayfa/47/Files/Insanlar_Ve_Katirim_Web.Pdf](http://www.sp.gov.tr/upload/sayfa/47/files/insanlar_ve_katirim_web.pdf), (Erişim Tarihi, 02.03.2015).
- Kalabalık, Halil (2005), Avrupa Birliği Ülkeleriyle Karşılaştırmalı Yerel Yönetim Hukuku, Seçkin Yayınevi, Ankara.
- Kapani Münci(2012), Politika Bilimine Giriş, Bilgi Yayınevi, Ankara.
- Karaman Kent Konseyi (2016),"Kadın Meclisi",[Http://Www.Karamankentkonseyi.Org/Kad%C4%B1nm/Kad%C4%B1nm.Html](http://www.karamankentkonseyi.org/kad%C4%B1nm/kad%C4%B1nm.html), (Erişim Tarihi: 25.09.2016).
- Karaman Kent Konseyi (2016), "Engelliler Meclisi", [Http://Www.Karamankentkonseyi.Org/Engellim/Engellim.Html](http://www.karamankentkonseyi.org/engellim/engellim.html), (Erişim Tarihi: 25.09.2016).
- Karaman Kent Konseyi(2016),"Çocuk Meclisi", [Http://Www.Karamankentkonseyi.Org/Cocukm/Cocukm.Htm](http://www.karamankentkonseyi.org/cocukm/cocukm.htm), (Erişim Tarihi: 25.09.2016).
- Karaman Kent Konseyi(2016),"Gençlik Meclisi",[Http://Www.Karamankentkonseyi.Org/Genclikm.Html](http://www.karamankentkonseyi.org/genclikm.html), (Erişim Tarihi: 25.09.2016).
- Karaman Kent Konseyi(2016),"Spor Meclisi", [Http://Www.Karamankentkonseyi.Org/Sporm/Sporm.Html](http://www.karamankentkonseyi.org/sporm/sporm.html), (Erişim Tarihi: 25.09.2016).
- Karaman Kent Konseyi(2016),"Bilinçli Tüketici Meclisi", [Http://Www.Karamankentkonseyi.Org/Btuketictim/Btuketictim.Html](http://www.karamankentkonseyi.org/btuketictim/btuketictim.html) (Erişim Tarihi: 25.09.2016).
- Karaman Kent Konseyi (2016), [Http://Www.Karamankentkonseyi.Org](http://www.karamankentkonseyi.org), (Erişim Tarihi: 25.09.2016).
- Kocaoğlu Mustafa (2011), Yerel Yönetimlerde Katılım Kültürü (Konya Büyükşehir Belediyesi Örneği), Yayımlanmamış Doktora Tezi, Sakarya.
- Özen, Şükrü (1996), Bürokratik Kültür 1-Yönetimsel Değerlerin Toplumsal Temelleri, Todaie Yayınları, Ankara.
- Özmen, Alper (2013), "Kamuda Yönetim Kültürü", International Journal Of Social Science, Volume 6, Issue 3.
- Peters, Guy B. (2010), The Politics Of Bureaucracy: An Introduction To Comparative Public Administration, Routledge, London And New York.
- Tüba (Türkiye Bilimler Akademisi) (2011), Türkçe Bilim Terimleri Sözlüğü: Sosyal Bilimler, Tüba Yayınları, Ankara.
- Usta, Sefa (2011), "Katılımcı Demokrasi Perspektifinden Kent Konseyleri Ve Sivil Toplum Kuruluşları İlişkisi: Sakarya Örneği", (Ed. Enes Battal Keskin), I. Ulusal Kent Konseyleri Sempozyumu Bildiriler Kitabı, Bursa.
- Yayla, Atilla (2005), Siyasi Düşünceler Sözlüğü, Adres Yayınları, Ankara.